

GRADNIANSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1 i 5-6
Administracja w 10-1 i 4-6
Pranumerata miesięczne zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 88

Rok I.

GRADNIO

wtorek 28 paźdz. 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p.g. umowy. Dla ogłoszeń układ, stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje, wszystkie już przyjęte są mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Uroczystości ku czci H. Sienkiewicza

W Magistracie

Na posiedzeniu R. M. powzięta na wniosek Magistratu szereg uchwał w związku z uroczystością przewiezienia zwłok H. Sienkiewicza do kraju, między innymi wyasygnowanie pewnej sumy na wydanie popularnej książki o Sienkiewiczu i zaopatrzenie takowej bibliotek szkolnych, miejskich i t. p. Fundusz, jaki wyznaczony został na ten cel, oczywiście powiększonym zostanie z chwili, gdy miasto konkretnie zetknie się z realizacją swego pięknego projektu, dziś bowiem takowy jest na razie idealnym wykwitem gorących serc, pragnących uwiecznić pamięć wielkiej chwili—wielkim dziełem.

Uchwały poprzedzone zostały przemówieniem p. Prezydenta a zakończone uszczerpnieniem pamięci zmarłego władcy pióra i serce polskich przez powstanie i dłuższą przerwą w obradach.

W sobotę 25

Rozsłonecznione niebo cudowne stanowiło tło uroczystego wyglądu miasta i dostrajano się do pogody dusz jego mieszkańców, tłumnie od rana dążących do świątyni Pańskich, w których słowem Bożem rozpoczął się miał nieprzerwany wieniec uroczystości, spleciony miodem miłości pacnących kwiatów hołdu, którym spowieć chciało świetlany symbol dumy narodu, imię Mocarza słowa—Henryka Sienkiewicza.

W kościele Farnym i Garnizonowym wśród ławic, w blaskach jarzących świec stała na wysokich katafalkach trumna, symbolizująca dożesne szczątki, prawego, syna ziemi polskiej, tonu której w dniu tym powierzono je tam w sercu—stolicy Lechistanu o piersi żelaznych rycerzy którego, stanowiących słup graniczne, rozbiły się hordy tych, którzy skruszyli swe dzikie moce na przedmurzu chrześcijaństwa i cywilizacji. A duch nieśmiertelny piewcy chwwały narodu rozpostarł skrzydła w zachępotężne od Baltyku aż po Dzikie Pola i parohy Dnieprowe, wywołując dawno legie w ziemi polskiej postaci, tłum których jako armia wszechpotężna na głos wodza szedł w najcięższych i najczarniejszych dla narodu chwilach walczyć o jego prawa do życia i dawać świadectwa

prawdzie istnienia nieśmiertelnych, idealnych wartości i potęgi narodu.

Słowa ks. senatora Zebrowskiego, a ks. Mra. Tartyły podające z kalendarz w zasłuchany zwarty, tłum nizały brylanty świetlanych czynów wielkiego pieśniarza chwwały narodu, tworząc olbrzymi snop aureoli nad nieśmiertelnym duchem mocarza słowa.

W kościele Farnym zgromadziła się poważna ilość cywilnego społeczeństwa—przedstawiciele władz i urzędów z Prezydentem i zast. Starosty na czele, oraz pokazny zastęp młodzieży szkolnej płci obojga z kierownikami i wychowawcami na czele.

W czasie nabożeństwa prześlicznie wykonano pienia religijne pod dyktando p. J. Narkiewiczza: „Dzieciatko Jezus” Szwajcera—chór Farny.

„Libera me Domine” i „Salve Regina” Cz. Sosnowskiego. „Ave Marya” Grabowskiego—Duet—pp. Panciewiczowa i Kosacka, oraz „O Panie od losy ludzkości” Meniaszki—solo p. Kosacka.

W garnizonowym kościele, szczerze wypełnionym, szara masa żołnierska oraz korpusem oficerskim z Dowódcą i jego zastępcą na czele, orkiestra 81 pp. artystycznym wykonaniem utworów religijnych podnosiła ducha uczestników nabożeństwa.

Po nabożeństwie w gimnazjach żeńskim i męskim odbyły się artystyczne poranki wyłącznie dla młodzieży.

Na program gimn. żeń. złożyły się następujące produkcje:

1) Deklamacja: Or-Ota—Henrykowi Sienkiewiczowi.

2) Odczyt ilustrowany słownie wyjątkami z utworów Mistrza „Jan-ko muzykant” i „Pogrzeb Wołodyjowskiego”.

3) Melodeklamacja „Pieśń borów litewskich” przy akompaniamencie chóru „Święty Boże”.

W gimnazjum męskim:

1) Chopin—Marsz żałobny.

2) Twórczość literacka Sienkiewicza—wykład.

3) H. Sienkiewicz „Pieśń borów litewskich”.

4) Społeczna i narodowa działalność Sienkiewicza—wykład.

Or—Ot H. Sienkiewiczowi—deklamacja.

6) H. Sienkiewicz—Śmierć i pogrzeb Podbiptę—recytacja.

7) Chopin—Preludjum.

8) Chór.

Wieczorem na ulicach miasta: Capstryk orkiestr wojskowych.

W teatrze

Galowe przedstawienie „Hajduczka” H. Sienkiewicza i po okolicznościowym przemówieniu Prezydenta miasta wstęp artystyczny:

1) Marsz żałobny Chopina w wykonaniu orkiestry 76 p. p.

2) Chór gimn. żeńskiego Im. Platówny.

3) Wiersz Br. Skąpskiego wypowiedziany przez art. Malinowskiego. Na tem zakończyły się uroczystości dnia pierwszego.

Br. Skąpski.

W hołdzie H. Sienkiewiczowi

Biją dzisiaj wszystkie dzwony, szleszczą sztandary, Na kolana w całej Polsce tłum się chyli szary.

Od Wawelu płyną dźwięki, drżą w powietrzu szumy, To pogrzebny dzwon Zygmunta gra pieśń naszej dumy.

Z cudzej ziemi, gdzie w tulactwie Jajmużnik narodu.

Już Ojczyzny nie doczekał promiennego wachodu

Dzisiaj powraca przez lud cały serdecznie witany,

Ale w trumnie—wraca w trumnie pieśniarz ukochany.

Czy słyszycie—od kathanów, od mogli kresowych

Sarmy grają, bębny grają, jako za dni owych,

Gdy to ściany wschodnich granic płonęły pożarem

I czerń Chmiela wraz z tatarskim szła na Polskę carem.

Czy słyszycie, grają Jarani—patrzcie tam od Litwy

Słychać szumy orlich skrzydeł, tentent grzmi gonitwy.

Przez powietrze płyną konie, zbroje w słońcu błyszczą,

Twoje dumy, Wielki Meżu, dzisiaj się Polsce zjiszczą

Ukochana tak przez Ciebie Ojczyzna rozdarta

Dzisiaj powstała z martwych prochów i na mieczu wsparta

Zapatrzona w bohaterów, Twych rycerze mężo

Kuje oręż na lemiesz—lemiesz na pawęże,

O Ty! W trumnie który wracasz między królów grob

Choć witamy tu Cię pieśnią i dzwonem żałoby:

To w tych dźwiękach przez świat cały krzyk radości lecz

„Nie masz Szwedów już w Warszawie”—wolne Twoje dzieci.

Biją w Polsce dzisiaj dzwony, marsz pogrzebny grają,

Boć to serce tam w stolicy królewskiej chowają!

A z żołnierskich dawnych mogił, z granicznych kathanów,

Z ukraińskich i litewskich i ruskich buzańów

Wstają duchy, co z Twej śmierci czerpią moc zakletą

I przychodzą przy Twej trumnie straż dziś pełnić świętą:

Podbiptę, Mały rycerz, Kmicic i Kordecki

Dwaj, Skrzetuscy, pan Zagłoba, książę Wiśniowiecki

Przy Twem sercu, ob za życia ich tętniło chwala,

Na żołnierskiej wieżnej służbie przepędzą noc całą.

A my, żywi, w tych postaci wpatrzni sztandary,

Ślubujemy nieść w ofierze codzienny trud szary.

Ślubujemy Ci ukochać, co miłości warte

I w historję Twych rycerzy zapatrzni kartę

Nie upadać, lecz przyszłości patrzeć w oczy śmiało

I jak oni nie drżeć nigdy, przed wroga nawala,

Mocno wrosnąć w swoją ziemię, z niewoli dobytą,

Chłopskim potem uznojoną skrawioną obfito

Kamieckiej twierdzy, bronie i nie szcędzić blizny,

Gdy wróg będzie, choć garść ziem chciał wydrzeć z Ojczyzny.

A twej trumny, co ją dzisiaj w stolicy składamy,

W obce ręce my, dzisiaj wolni, nigdy nie oddamy!

Two ubezpieczeń „PIAST”

Oddział w Gradnie pl. Batorogo 2 tel. 18-1-62. Wszelkie ubezpieczenia—od ognia, kradzieży, transportów życia, szyb, koni.

Uroczyste przedstawienie w teatrze na cześć Sienkiewicza

było ponownym stwierdzeniem tej smutnej prawdy, że wszelkie tego rodzaju obchody w Grodnie, są robione bez należytego opracowania i przygotowania.

Przedewszystkiem więc w dniu tak wielkiego święta w kraju całym, teatr nie powinien być oddawany przed samem wieczornem przedstawieniem na użytek odczytów wiecowych, gromadzących tłumy niekulturalnej publiczności, po której pozostałości w postaci zaduchu i śmiecia stanowią wstęp do uroczystego programu. Dalej zdawałoby się wskazanem ustawienie na tle dekoracji przygotowanej do „Hajduczka” popiersia lub portretu Sienkiewicza, przybranego w zieleń i objętego po obu stronach tymże samym chórem dziewcząt, które powinny stać już na scenie przy otwartej kurtynie, a wtedy miałby

rację bytu ów marsz żałobny za sceną, na brzmienie którego publiczność stałaby przed wyobrażeniem Sienkiewicza, nie zaś, jak to miało miejsce w sobotę, przed zapuszczoną kurtyną. Wreszcie niefortunne oddzielenie od widowni sceny, jakąś szmatą pełną kurzu, wyrwaną gdzieś z trupiarni, nie wpływało na podniesienie nastroju, gdyż daleko efektywniejsze i estetyczniejsze wywarłoby wrażenie przemówienie i deklamacja od stóp portretu. Wobec tych elementarnych braków prolog czynił wrażenie dorywczej łataniny, a pod względem artystycznym zupełnie szwankował, gdyż orkiestra wojskowa, która wogóle jest doskonale wyszkolona, gra fatalnie Marsza żałobnego Chopin'a, chór panienek traktować należy z punktu ich dobrych chęci. Jedynym przepysznym numerem prologu był wiersz okolicznościowy, napisany przez Dyr

Skąpskiego, głęboko ujęty i prawdziwie natchniony, przesłuchany wypowiedziany przez p. Malinowskie-

go. Tym utworem utalentowanego pióra okupiła Dyrekcja poprzednie niedomagania i w końcu wytworzyła porządany nastrój.

Jeśli na wystawienie „p. Wołodyjowskiego” będziemy zapatrywali się z punktu widzenia potrzeby popularyzacji arcydzieł naszej literatury, to stanowczo jest to już wielką zasługą dyrekcji; lecz niestety Sienkiewiczowskie postacie urosły w wyobraźni naszej, potęgą swych matejkowskich barw i kształtów do tak niedościgłych pojęć, że wszelkie najlepsze nawet wysiłki odtwarzania tych typów na scenie i przykrajania ich na modłę ludzką, rozbijają się o ten nieuchwytny mur własnej wyobraźni przestęgującej w swej koncepcji wszelkie mniej lub więcej udane imitacje, co dopiero mówić, gdy podjęte zadanie przechodzi siły wykonawców.

Postać Wołodyjowskiego, tego drobnego rycerzyka o ruchomych wąsikach zwinnego a przytem za-

palczywego, czyż mogła znaleźć odpowiedniego wykonawcę w p. Skąpskim!

Po za tem postacie Sienkiewiczowskie, są zakrojone na modłę Szekspirowskich, Wszelchudzkich typów, nie mogą więc być lokalizowane przesadnym litewskim akcentem, jakto uczyniła p. Millerowa odtwarzając p. Makowiecką.

Wreszcie Krzysia jest prototypem Anieli Fredrowskiej, nie powinna swych sentymentów ujawniać historycznymi atakami i lamentami, rola ta w zupełności nie udała się p. Wojciechowskiej.

Jedyną okrasą wieczoru była p. Lejczykówna w roli Basi-Hajduczka, która jeśli nie całkowicie przystosowała się do Sienkiewiczowskiej kreacji, to przynajmniej nadała jej właściwy styl i odpowiednie cechy.

p. Zagłoba w ujęciu p. Wzorczykowskiego, miał dobrą charakterystykę i chwilami zupełnie stał na wysokości swego zadania.

Teatr Miejski

Dziś we wtorek po raz 2 „Gobelin” komedia w 3 aktach Wł. Jastrzębiec Zaleskiego. Akcja odbywa się w stolicy w r. 1920.

Obsadę stanowią: Mori, Bortnowska, Lejczykówna, Dąbrowski, Malinowski, Rembosz, Wasilewski, Zięciakiewicz, Zebrowski i inni.

Co to jest miłość?

Kto kiedyś kochał, czy nie kochał z pierwszego spojrzenia?

Bez miłości i śmiechu niema roskoszy.

Pogonisz za miłością, ucieknie od ciebie, Uciekniesz od miłości, pogoni za tobą...

Miłość podobna jest do róży: jest tak słodka, że chcemy ją zerwać, nie bacząc na jej kolce,

Śmierć panuje nad życiem, — a nad śmiercią panuje miłość.

Przyjdźcie zobaczyć Harry Liedke i Hr. Hesterhazy w najpiękniejszym dramacie miłosnym na ekranie

w obrazie

„Sen o szczęściu”

który od jutra będzie demonstrowany w kinie „LIRA”

—Kino „Eden”—

—W tych dniach—

Przy kominku

Chłodnaja, Runicz
Połoński, Maksimow

Harry Liedke

Od jutra
w kinie „LIRA”

Ogólny
faworyt
publiczności

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski”

Dzierżawa majątek i poszuki-
szczyńnię od 120—200 ha. Informacje
je się w Grodzień
pisemne z wyszczególnieniem warunków
lub osobiste oferty zgłaszać do
T-wa Parcelacyjno - Pomiarowego
Osadnik Kresowy Jagiellońska
Nr. 34.

Ukazał się nowy numer
tygodnika

Wiadomości □□

□□ **Literackie**

Adres Administracji:

WARSZAWA, Ś-to Krzyska 30,
tel. 228-04.

Rest. „ROYAL”

Niniejszym mamy zaszczyt powiadomić Szanowną publiczność, że z dniem 26 b. m. interes nasz kompletnie został **zreformowanym** a mianowicie: zmiana administracji, kompletna zmiana kuchni, którą objęły najlepsze siły fachowe, **przeniesienie bufetu na małą salę** (dawniej obstalun.) Oraz **zmiana orkiestry**, którą zastąpi znany zespół pod batutą wybitnej pierwszej skrzypaczki **p. Kulkowskiej.**

2-3

Z poważaniem Zarząd.

Bezpłatna dostawa

do mieszkań przy zamówieniach nie mniej niż pół tonny (30 pudów)

Skład Wapno-Cement-Węgiel

WĘGIEL

górnoląski z lepszych kopalń można stale nabywać po cenach umiarkowanych w składzie

N. Klempnera **Grodnie**

ul. Mieszczańska № 1, w podwórzu

Ogrzewanie węglem jest wygodniejsze i tańsze, niż drzewem.

4-10

Kino
LIRA

DZIŚ

Najmłodsza,
pierwszej
wielkości
„gwiazda”

Królewicz
ekranu

JACKIE COOGAN

w najnowszej, najlepszej kreacji w tragedji życiowej p. t.

MAŁY GRAJEK Pełne humoru, czy pełne łez przygody małego awanturnika

Kino
EDEN

Dziś występuje

król ekranu

RUNICZ